

CJBB84
Morfologie a korpus

8.00-9.30 G13

II.

Triviální a netriviální vyhledávání substantiv podle vzoru

- Morfologické značkování neobsahuje informace o skloňovacím typu
- Je možné vyhledat v korpusech lemmata skloňovaná podle určitého vzoru?

Formální vlastnosti substantiv a vzor

- Zakončení a slovní druh (*kos, sál, pila, žeň, chudě*)
- Zakončení a rod (*kroj x zbroj, kůň x tůň*)
- *sršeň*
- 1. a 3. pozice (pražský systém)
- Atributy k a g (brněnský systém)

Substantiva (N/k1)

- Rod (tag: pozice 3/g)
- Zakončení lemmatu

Slovní formulace

- Najděte substantiva skloňovaná podle vzoru *žena*.
- 1. substantiva
- 2. feminina
- 3. lemma končí na *a*

Cql dotaz

- [tag="NNF.*" & lemma=".*a"]

vysoko nad jejich hlavami zašustili jako badmintonový míček , sklopili	letky/letka/NNFP4-----A-----	a vystoupali do nějaké jir
Představoval si jeho tělo bez života a krev vytékající do	vody/voda/NNFS2-----A-----	s octem . A s lítostí pom
? Kolašin potřebuje leccos . Vodu , kanalizaci , zdroje	elektřiny/elektřina/NNFP4-----A-----	a tepla . Musíme se post
není břesk hesel , ale náročná kázeň a skromnost .	Cifry/cifra/NNFP4-----A-----	bych seškrstal , uklízečky
neodolají mé horlivosti a stáhnou se pryč . Slunce barví	krajinu/krajina/NNFS4-----A-----	rezavě rudě . Namlouvám
trochu sebrat , nemůže si přijít a po tak dlouhé	době/doba/NNFS6-----A-----	se vnutit k Petře na návš
krajany pracující v ČR , poslední dobou pracovala u montážní	firmy/firma/NNFS2-----A-----	. Měla osmiletou dceru .
. A sedmnáctka , jménem Goethova , přináší pohled na	lavičku/lavička/NNFS4-----A-----	vytesanou do skály , kde
zavolaly hasiče , dívku našli až policejní potápěči po několika	hodinách/hodina/NNFP6-----A-----	. Do bývalého kaolinových
sleva žádný vliv a jen 1 % z nich se	slevám/sleva/NNFP3-----A-----	záměrně vyhýbá . Špatná
až 240 km/h , 60metrový volný pád , restaurace ,	prodejny/prodejna/NNFP1-----A-----	suvenýrů , expozice o his

Počet lemmat (podle frekvence) skloňovaných podle vzoru žena v korpusu SYN2015

Frekvenční limit:

Celkem: 20043 (401 str.)

	Filtr	lemma	Frekvence
1.	p/n	doba	108 001
2.	p/n	ruka	89 653
3.	p/n	strana	79 801
4.	p/n	žena	75 329
5.	p/n	hlava	72 080
6.	p/n	cesta	68 611
7.	p/n	voda	62 399
8.	p/n	hodina	56 758
9.	p/n	cena	52 219
10.	p/n	Praha	52 029
11.	p/n	řada	50 694
12.	p/n	škola	50 466
13.	p/n	firma	49 113
14.	p/n	koruna	45 414
15.	p/n	otázka	39 932
16.	p/n	kniha	39 619
17.	p/n	skupina	39 589
18.	p/n	rodina	38 284
19.	p/n	matka	37 123
20.	p/n	změna	36 652

Lemmata rozpoznaná automatickou morfologickou analýzou

- Nerozpoznaná lemmata
- [tag="X.*" & lemma=".*([ayěeubdfghklmnpqrstvz]|ou|ách|ám|ami)"]

Výsledky

Výskytů: **861 434** | i.p.m. **0: 7 134,1** (vztaženo k celému "omezení/syn2015") | ARF **0: 363 169,21** | Výsledek je promíchán

1 / 21 536

Výběr řádků: základní

☐	 Procházka amazonským pr...	cesty na nějaký náhradní transport . Samotné soužití s domácími	castañeros/castañeros/XX -----	bylo nac
☐	 Aleje české a moravské kra...) v Ilford u Londýna (1848) nebo v	Olmstedově/olmstedově/X@ -----	plánu pi
☐	 Sport	výběrem legendy Zinedina Zidana ! Pražský tým se jmenuje FC	Hunters2Dreams/hunters2dreams/X@ -----	a je tvoi
☐	 Pátý elefant	přišla odpověď , rozhlédli se oba trollové kolem , spatřili	Tračníka/tračníka/X@ -----	a pomal
☐	 K moři	, Bára jí telefonuje a Matti jí nedovolí za ní	zaject/zaject/X@ -----	, dokud
☐	 Svět kuchyní) , cena 3 320 Kč , SIKO 7/ Komfortním zařízením	Hot/hot/XX -----	Water D
☐	 Skřipavý smích Jeana Anou...	. Generál přijímá návštěvy své bývalé milenky , herečky Mélusine	Melita/melita/X@ -----	, a jejíhc
☐	 Reflex	. Překvapila mě síla mé tety Hany , doma říkáme	Handulinky/handulinky/X@ -----	, Hnátov
☐	 Křížácké zlato	co to je . Jedna dávná legenda vyprávěla o obrech	Kablunatech/kablunatech/X@ -----	opásaný
☐	 Ohniska napětí v postkoloni...	, „ etnických čtvrtí “ , obývaných Somálci , Afary ,	Oromy/oromy/X@ -----	, Amhar
☐	 Předkové	pozice je v zásadě pozitivní a kritická , zdůrazňuje spíše	oportunismudávných/oportunismudávných/X@ -----	hominin

Frekvenční analýza

Frekvenční distribuce

strana 1

Frekvenční limit:

Celkem: 297434 (5949 str.)

	<u>Filtr</u>	<u>lemma</u>	<u>Frekvence</u>
1.	p/ n	the	8 288
2.	p/ n	cz	6 654
3.	p/ n	of	5 560
4.	p/ n	la	3 555
5.	p/ n	in	3 448
6.	p/ n	and	2 619
7.	p/ n	et	2 463
8.	p/ n	le	1 914
9.	p/ n	San	1 875
10.	p/ n	Los	1 711
11.	p/ n	Czech	1 617
12.	p/ n	Tour	1 405
13.	p/ n	com	1 339
14.	p/ n	Open	1 258
15.	p/ n	der	1 214

Zjednodušení dotazu

- `[tag="X.*" & lemma=".*([ayěeu]|ou|ách|ám|ami)]`

390 279 | i.p.m. 3 232,16 (vztaženo k celému "omezeni/syn2015") | ARF 174 380,31 | Výsledek je promíchán

řádků: základní ▾

Mladá fronta Dnes	, " řekl Váňa České televizi . V sedle třináctiletého	Tiumena/tiumena/X@-----	abso
Technik	zatížení . Panel řídicího systému RCS 05 . Kvalitní MIG	Double/double/XX-----	Pulse
Pavilon z oblaků	kouř . „ Mám hlad , “ dal se slyšet	Marume/marume/X@-----	. „ To
Mladá fronta Dnes	při každém dalším průchodu turnikety bude porovnávat obsluha . Firma	Melida/melida/X@-----	převz
Johann Sebastian Bach	novou formu (putující chorálová melodie v kompaktní větě „	Jesu/jesu/X@-----	, mei
Lidové noviny	portrét , “ dodal Mikulka . Jakub . Vítězný portrét	Spodinka/spodinka/X@-----	POS
Velká kniha římských detek...	" Bohové ! " vykřikl Arpocras . Jediným hrozivým pohledem	Pudenta/pudenta/X@-----	umlič
Marianne	Průzračná , čistá a vonící až kovově . Laine de	verre/verre/X@-----	, Ser
Vesmír	časové období . 1) Bagemihl B . , Biological	Exuberance/exuberance/X@-----	. Ani
Marianne	povrch leštěný , keramický stěp , 1967 Kč/m2 , Mondo	Ceramica/ceramica/X@-----	Doko
Nymburský deník	z řecké ligy , ale i Eurocupu a Euroligy .	Zasvou/zasvou/X@-----	dosa
Maxim	a možná i o tom napíšeme . Naprosto skvělý je	Range/range/X@-----	Rove
Deník ctihodné prostitutky	, zašli si na kávičku nebo na zákusek k „	Vasilii/vasilii/X@-----	“, za
Johann Sebastian Bach	Zelenky a Giovanniho Alberta Ristoriho i koncertního mistra Johanna Georga	Pisendela/pisendela/X@-----	. Bac

Příliš mnoho dat

Frekvenční limit:

Celkem: 147526 (2951 str.)

	Filtr	lemma	Frekvence
1.	p/n	the	8 288
2.	p/n	la	3 555
3.	p/n	le	1 914
4.	p/n	Santa	1 017
5.	p/n	Jeanie	1 000
6.	p/n	me	857
7.	p/n	du	822
8.	p/n	Zoey	780
9.	p/n	One	713
10.	p/n	die	618
11.	p/n	League	590
12.	p/n	mobile	574
13.	p/n	Daily	539
14.	p/n	Core	530
15.	p/n	Energy	527

Ještě zjednodušíme

- `[tag="X.*" & lemma="(ách|ám|ami)"]`

(vztaženo k celému "omezeni/syn2015") | ARF [0: 1 130,19](#) | Výsledek je promíchán

1 / 61 ▶

, roste hojně v druhotných vysazených lesích , zejména v
, 382 stran LEVICOVÝ INTELEKTUÁL . China Miéville patoí k
let života . Připojuji se k početným gratulantům a upřímně
hroznu pinotu s kamenitým a nesmírně oživujícím , sametovým ,
módy za neuvěřitelně nízké ceny – Primark , známý českým
: " Ráno s Piotrem Brožynou ve Wilanowě a v
okolí , můžete si objednat „ vitaminové balíčky “ ve
ještě nevyprchal . Ten smrad mě dovádí k šílenství .
které báječně osvěží váš interiér ! Tip Květináče s kvetoucími
: s primární aminokyselinou modrofialový produkt Ruhemanova violeť , s
s námi sedí pod akácií před vesnicí , se jmenuje
nicméně že nehodlám odejít jen tak beze všeho . Théodore
Nastoupil jsem na metro . Když jsem dorazil , vyděšená
společně vyřeší . Už si na to zvykli . Tím

akátinách/akátinách/X@----- , indikuje d
hvizdám/hvizdám/X@----- soueasně f
blahoželám/blahoželám/X@----- . Vyprošuji
kyselinkami/kyselinkami/X@----- však vyváž
shopperkám/shopperkám/X@----- hlavně z Lo
Lazienkách/lazienkách/X@----- . Piotr je je
freshbedýnkách/freshbedýnkách/X@----- , které dora
Hadami/hadami/X@----- se vrátí z p
pokojkami/pokojkami/X@----- umístíte d
imonoskupinami/imonoskupinami/X@----- pak vytváří
Lkichami/lkichami/X@----- . U Sambur
Zami/zami/X@----- , kterému p
Hadami/hadami/X@----- seděla na o
senám/senám/X@----- podařilo oc

Alespoň něco

	Filtr	lemma	Frekvence
1.	p/ n	Hadami	157
2.	p/ n	ami	72
3.	p/ n	ách	23
4.	p/ n	senám	18
5.	p/ n	Yami	16
6.	p/ n	ám	16
7.	p/ n	narozkám	14
8.	p/ n	Áách	14
9.	p/ n	pastrami	14
10.	p/ n	vámvámVám	12
11.	p/ n	Zami	12
12.	p/ n	klinoformami	11
13.	p/ n	mikropilotami	10
14.	p/ n	Tami	10
15.	p/ n	nami	9
16.	p/ n	serpentýnách	8
17.	p/ n	kuwách	8
18.	p/ n	Forgách	8
19.	p/ n	Zátorách	7
20.	p/ n	martenskách	7

Vzory zjistitelné analogicky

- U kterých vzorů kombinací formy lemmatu a morfologické informace o rodu získáme jednoznačný výsledek?
- U kterých je postup složitější?

vzory s komplikovanějším postupem

- *pán a muž*
- *hrad a stroj*
- *píseň a kost*
- *moře a kuře* POZOR na dvě grafické varianty
[eě]

píseň/kost

- [tag="NNF.*" & lemma=".*[^aeěiouyáéíóůúý]"]

Korpus: syn2020 | Dotaz: NNF.*,.*[^aeěiouyáéíóůúý] (1 905 900 výskytů) ▶ Promíchat: ✓

Výskytů: 1 905 900 | i.p.m.: 15 644,34 (vztaženo k celému korpusu) | ARF: 1 120 551,97 | Výsledek je promíchán

1 / 47 648 ▶▶▶

Výběr řádků: základní ▾

☐	 může trvat dlouhou dobu , dokud ho nenaruší nějaká nová	událost/událost/N	, jako třeba narození nového dítěte , svatba , odchod
☐	 který v Niamey žije a občas se scházíme na kus	řeči/řeč/N	. Pan Souleymane vystudoval na přelomu osmdesátých a
☐	 postupem „ od přehledu k detailu “ . Správa portfolia	nemovitostí/nemovitost/N	a Správa nájmu a pronájmů Tato funkce řeší strategické
☐	 si tu plechovku od sušenek vyzvedl ? “ Sunshine zkrivila	tvář/tvář/N	v urputném soustředění , a zatímco krmila Karotku hranc
☐	 nějakých dvacet osob . Všichni pronesli projev . Při těchto	příležitostech/příležitost/N	jsem prý zdatný řečník , ale toho večera jsem zapomněl
☐	 na základě adaptace diagnostického nástroje zaměřeného na hodnocení percepce mluvené	řeči/řeč/N	na úrovni vět provést předvýzkum týkající se ověření test
☐	 během 70 . let se rozšířila do jižních a západních	oblastí/oblast/N	kontinentu . První hnízdo vosy útočné znepokojilo obyvat

odstraníme lemmata na *.*[oe]st*

... který v Niamey žije a občas se scházíme na kus	řeči/řeč/N	... Pan Souleymane vystudoval na přelomu osmdesátých a devadesátých let
... si tu plechovku od sušenek vyzvedl ? " Sunshine zkřivila	tvář/tvář/N	... v urputném soustředění , a zatímco krmila Karotku hranolky ,
... na základě adaptace diagnostického nástroje zaměřeného na hodnocení percepce mluvené	řeči/řeč/N	... na úrovni vět provést předvýzkum týkající se ověření testu na
... " „ Já to klidně podepíšu , " přidala se	Lauren/Lauren/N	... a taky mě objala . „ Jess , to vážně
... . Uplynula hodina , dvě ... V nohách jsem měla	křeč/křeč/N	... , kameny , na kterých jsem seděla , mi působily
... dokázala se od něj odtrhnout . Na bílých polštářích vypůjčené	postele/postel/N	... se na sebe zkoumavě dívali , jako by si ověřovali
... mladší sestru Hanu . Brady , který prošel Terezínem i	Osvětlení/Osvětlení/N	... , jako jediný válku přežil . Když se pak přestěhoval
... do hlubin pekla . Očíslovala si domy , kde se	oběti/oběť/N	... našly . Ale nezapsala je tak , jak stály vedle
... životě necítil takovou bezmoc . Před ním se tyčila kosmická	lod/lod/N	... a stáli mocní muži , s nimiž nebylo něco v
... místnosti našeho domu , není vo tom pochyb . Následující	noc/noc/N	... , když Walter přišel za mnou do chýše , sem

Jaká jsou další řešení?

1 / 39 ▶

Minimální frekvence: 1

Použít

Celkem: 1 926 položek (39 stránek)

	Filtr	<u>lemma</u>	<u>Freq</u>	
1	p / n	věc	59786	
2	p / n	část	56643	
3	p / n	noc	31814	
4	p / n	tvář	30801	
5	p / n	smrt	24182	
6	p / n	pomoc	19201	
7	p / n	součást	19179	
8	p / n	síť	19155	
9	p / n	soutěž	17940	
10	p / n	postel	16965	

lemmata podle zakončení (např. na *[d'tň]*)

Celkem: 407 položek (9 stránek)

	Filtr	lemma	Freq	
1	p / n	sít'	19155	
2	p / n	úroveň	16850	
3	p / n	odpověď	16137	
4	p / n	zeď	14395	
5	p / n	lod'	13780	
6	p / n	zbraň	13176	
7	p / n	chuť	13036	
8	p / n	oběť	10263	
9	p / n	paměť	10183	
10	p / n	píseň	9167	

Jak testovat kolísání mezi typy *píseň/kost?*

- - *eň* ?
- - *ev* ?
- - *el* ?

-eň

1	p / n	Plzeň	1546508	
2	p / n	úroveň	838822	
3	p / n	píseň	422228	
4	p / n	povodeň	263007	
5	p / n	Vídeň	212993	
6	p / n	zeleně	175762	
7	p / n	báseň	111287	
8	p / n	vášeň	93847	
9	p / n	sklizeň	89640	
10	p / n	přízeň	62243	

-ev

	Filtr	lemma	Freq	
1	p / n	krev	417070	
2	p / n	církev	260546	
3	p / n	lahev	171788	
4	p / n	větev	120450	
5	p / n	láhev	102249	
6	p / n	pánev	71721	
7	p / n	mrkev	49641	
8	p / n	rakev	47044	
9	p / n	Cerekev	19458	
10	p / n	broskev	13874	

-el

	Filtr	lemma	Freq	
1	p / n	postel	196004	
2	p / n	ocel	71807	
3	p / n	koupel	40267	
4	p / n	petržel	15150	
5	p / n	prdel	12455	
6	p / n	Ráchel	12056	
7	p / n	čepel	11217	
8	p / n	hřídel	10572	
9	p / n	kyčel	9331	
10	p / n	<u>svízel</u>	3310	

ocel

ocel

dělení: ocel¹

rod: ž.

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	ocel ²	ocele, oceli
2. pád	ocele, oceli	ocelí
3. pád	oceli	ocelím
4. pád	ocel	ocele, oceli
5. pád	oceli	ocele, oceli
6. pád	oceli	ocelích
7. pád	ocelí	ocelimi

Ráchel

Ráchel

dělení: Rá-chel¹

rod: ž.

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	Ráchel ²	
2. pád	Ráchel	
3. pád	Ráchel	
4. pád	Ráchel	
5. pád	Ráchel	
6. pád	Ráchel	
7. pád	Ráchel	

příbuzná slova: Ráchelin³

poznámky k heslu: nesklonné

svízel

Seznam slov

Výskytů: 4 598 | i.p.m.: 0,85 (vztaheno k celému korpusu) | Hitů: 2 147,62 | Výsledek je promíchán

1 / 115 ▶▶▶

Výběr řádků: základní ▾

☐	kde jsem musel strávit kvůli prohlídkám noc a den .	svízel /svízel/NNFS1-----A-----	byla v nedostatku lůžek , a tak mi lékaři nabídli
☐	a ohnice a další brukvovité atd . Méně citlivý je	svízel /svízel/NNIS1-----A-----	a violka trojbarevná . Mezi odolné se řadí vytrvalé plevele
☐	samořejmě záleží na počasí , " znovu připomíná Dědič hlavní	svízel /svízel/NNIS4-----A-----	nekryté arény . Občanské sdružení slibuje , že zůstane zachována
☐	hmotné procesy " . S pojmem " hmota " jsou	svízele /svízel/NNIP1-----A-----	strašné , nedořešené a otevřené . Hmota je pro spoustu
☐	za Pandořinou skříňkou . S " tlustou čárou " je	svízel /svízel/NNFS1-----A-----	. S " Pandořinou skříňkou " taky . GALERIE Malbu
☐	str. 266 Sporýš lékařský str. 242 Srdečník obecný str. 208	svízel /svízel/NNFS1-----A-----	vonný str. 198 Třezalka tečkovaná str. 168 Všedobr horní str.
☐	který je velmi účinný také clopyralid . Svlačec rolní a	svízel /svízel/NNIS1-----A-----	přítulu dobře hubí fluroxypyr a dvouděložné jednoleté plevel sulfonylmo
☐	já jsem rád pomohl Žižkovu . V čem se objevila	svízel /svízel/NNFS1-----A-----	v dohodě se Slavojem ? Nezlobte se , důvody nechci
☐	, kde momentálně se daří i subtropickým rostlinám a nejen	svízeli /svízel/NNFS3-----A-----	a rmenu ? Být jinde než v Čechách , po
☐	, který mi doporučil směs z brusinky , tužebníku ,	svízele /svízel/NNFS2-----A-----	a dalších bylin . Něco mi na chvíli pomohlo ,

jaký to měl svízel, že byl v pušti sám

svízel¹

dělení: sví-zel²

lze i: svízel, ž.

rod: m. neživ.

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	svízel	svízele
2. pád	svízele	svízelů
3. pád	svízeli	svízelům
4. pád	svízel	svízele
5. pád	svízeli ³	svízele
6. pád	svízeli	svízelích ⁴
7. pád	svízelem	svízeli

příklady: *cesta je plná svízelů; svízel přítula*

poznámky k heslu: ve významu „polní bylina“ se dnes užívá jen rod mužský

*Navzdory **všem svízelím** dokázala ruská armáda financovat například vývoj a výrobu nové generace strategických raket.*

svízel¹

dělení: sví-zel²

lze i: [svízel](#), m. neživ.

rod: ž.

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	svízel	svízele
2. pád	svízele	svízeli
3. pád	svízeli	svízelím
4. pád	svízel	svízele
5. pád	svízeli	svízele
6. pád	svízeli	svízelích
7. pád	svízeli	svízelemi

příklady: *řešit mnoho svízeli; protiklad ke všem svízelím*

poznámky k heslu: ve významu ‚polní bylina‘ se dnes užívá jen rod mužský

doklady z korpusu syn v8

- nebude tak zle . Ach , pane , bude mnoho **svízeli/svízele/NNFP2-----A-----** , než se všechno uvede do pořádku a k plnému
- Nejsou to tedy vědecké popisy , nýbrž jakýsi seznam předpokládaných **svízeli/svízele/NNFP2-----A-----** , artikulace obav , které nás tíží . Prvním krokem
- vybrali záměrně , " líčí Klodner . Snad jedinou vážnější **svízeli/svízele/NNFS7-----A-----** je to , že bude nutné vše potřebné dovézt na
- Život ve městě bude drahý , horký a plný nepříjemných **svízeli/svízele/NNFP2-----A-----** . Je jediná možnost , jako podobné hrozbě uniknout .
- pochopení od jiných anonymních pisatelek s podobnou , trochu trapnou **svízeli/svízele/NNFS7-----A-----** . " Cítím se sama , i když žiju s
- Ani to nevěděl , ale jeho bloudění bylo ještě malou **svízeli/svízele/NNFS7-----A-----** . O pár stovek metrů dál na Národní třídě totiž
- nenašli dost sil , aby se na tuto cestu plnou **svízeli/svízele/NNFS7-----A-----** , těžkostí a útrap vydali s nimi . Námaha těchto
- s předpokládaným výnosem nad 6,0 t/ha a pozemek je zaplevelen **svízeli/svízele/NNFS7-----A-----** , je jednou z nejvýhodnějších kombinací aplikace Starane 250 E
- . U zmlazených porostů a na honech zaplevelených heřmánky a **svízeli/svízele/NNFS7-----A-----** je vhodné Agrovital aplikovat v kombinaci s Bastou či Reglonem
- podle oblíbeného , obecně známého románu musel potýkat s jistou **svízeli/svízele/NNFS7-----A-----** : divák přichází do hlediště s celkem jasnou , poměrně

moře/kuře

- [tag="NNN.*" & lemma=".*[eě]"]

Korpus: [syn2020](#) | Dotaz: [NNN.*.*\[eě\]](#) (270 935 výskytů) ► Promíchat: ✓

Výskytů: **270 935** | i.p.m.: **2 223,94** (vztaženo k celému korpusu) | ARF: **130 275,43** | Výsledek je promíchán

1 / 6 774 ►►►

Výběr řádků: základní ▾

☐		řemeslníci , vinaři , zelináři , ale též osobnosti gastronomického	nebe/nebe/N	i umělci , kteří se starají o programovou část vyhlášených
☐		nevypadal krásně už roky , " řekl Martínez . „	Děvčata/děvče/N	utíkají . " „ Už nebudou utíkat , budou jako
☐		prémiových značek , se velmi zlepšilo . Nabídka a propagace	vajec/vejce/N	je dnes hlavní částí procesu marketingu . Zpracování vajec se
☐		začátku , možná si nebyli jistí i kvůli přešlapu v	semifinále/semifinále/N	. Tereza totiž postupující pár ohlásila tak nešikovně , že
☐		nám bylo něco mezi sedmi a osmi lety . Jižní	hřiště/hřiště/N	využívaly ke svým hrám hlavně děti z prvního stupně ,
☐		zjistit , jestli na té Cedrikově radě něco je .	Veje/vejce/N	a oko Jelikož Harry neměl tušení , jak dlouhou koupel

ruční analýza?

Celkem: 1 110 položek (23 stránek)

	Filtr	<u>lemma</u>	<u>Freq</u>	
1	p / n	dítě	37555	
2	p / n	srdce	19774	
3	p / n	zvíře	16848	
4	p / n	slunce	16364	
5	p / n	pole	15098	
6	p / n	moře	13477	
7	p / n	nebe	8607	
8	p / n	hřiště	7513	
9	p / n	ovoce	5837	
10	p / n	vejce	5771	

slovotvorné vlastnosti

n-filtr: lemma=.*iště

Pokročilý dotaz

Vložit tag

Vložit 'within'

Klávesnice

Předchozí dotazy


```
[lemma=".*iště"]
```

může neutrum typu *kuře* končit na [bpfvmntd]e?

[Pokročilý dotaz](#) | [Vložit tag](#) | [Vložit 'within'](#) | [Klávesnice](#) | [Předchozí dotazy](#)


```
[lemma=" .* [bpfvmntd] e|"]
```

Celkem: 317 položek (7 stránek)

	Filtr	lemma	Freq	
1	p / n	nebe	8607	
2	p / n	Labe	3232	
3	p / n	odpoledne	3182	
4	p / n	poledne	2759	
5	p / n	kafe	2287	
6	p / n	rande	1010	
7	p / n	dopoledne	1009	
8	p / n	youtube	792	

může neutrum typu *moře* končit na [bpfvmntd]ě, pokud nejde o substantivum tvořené sufixem *-iště*?

Celkem: 48 položek (1 stránka)

	Filtr	<u>lemma</u>	<u>Freq</u>	
1	p / n	dítě	37555	
2	p / n	mládě	2590	
3	p / n	štěně	867	
4	p / n	klíště	768	
5	p / n	kotě	755	
6	p / n	doupě	702	
7	p / n	koště	490	
8	p / n	nemluvně	324	
9	p / n	poupě	261	
10	p / n	novorozeně	235	

další zakončení

Pokročilý dotaz | Vložit tag | Vložit 'within' | Klávesnice | Předchozí dotazy

```
[lemma=".*[cjlčsšzžř]e" & tag="NNN.*"]
```

Celkem: 287 položek (6 stránek)

	Filtr	lemma	Freq	
1	p / n	srd <u>ce</u>	19774	
2	p / n	zvíře	16848	
3	p / n	slun <u>ce</u> -	16364	
4	p / n	pole	15098	
5	p / n	moře	13477	
6	p / n	ovo <u>ce</u> .	5837	
7	p / n	vej <u>ce</u>	5771	

může neutrum typu *kuře* končit na *-ce* *nebo -le?*

- Neutrum typu *kuře* nemůže končit na *ce*.
- Neutrum typu *kuře* může končit na *le* (*sele, tele, varle, batole, kůzle, ...*), ovšem nemůže končit na *[aáil]le*.
- Neutrum typu *kuře* končí na *se* v případě substantiva *prase, house, kose*, zakončení na *ze* lze předpokládat (např. mládě *vyzy* – *vyze*). Lemma *irbise* (mládě *irbisa*), problém homonymie.

irbis (irbisa nebo irbise)

IJP

dělení: ir-bis¹

rod: m. živ.

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	irbis	irbisi, irbisové ⁴
2. pád	irbisa	irbisů
3. pád	irbisovi, irbisu ²	irbisům
4. pád	irbisa	irbisy
5. pád	irbise ³	irbisi, irbisové
6. pád	irbisovi, irbisu ²	irbisech ⁵
7. pád	irbisem	irbisy

příklady: *irbis je jediná velká kočkovitá šelma, která přede*

Heslové slovo bylo nalezeno také v následujícím slovníku: [ASCS](#)

ASCS

irbis, -a m <ř < eg> zool. *velká kočkovitá šelma rodu Uncia, šedobílá s černými skvrnami, s tělem porostlým dlouhými, hustými chlupy, žijící ve středoaasijských velehorách, levhart sněžný*

Další slovní charakteristiky a příklady: [ČNK](#)

Korpusové doklady

pus: [syn v8](#) | Dotaz: [irbise](#) (212 výskytů) ▶ Promíchat: ✓

Výskytů: 212 | i.p.m.: 0,04 (vztaženo k celému korpusu) | ARF: 79,64 | Výsledek je promíchán

1 / 6 ▶▶▶

Výběr řádků:

- jejich přirozeném prostředí . Ať už jde o ladné pohyby [irbise/irbise/NNNS2-----A-----](#) , vzácné horské kočkovité šelmy , vznešený tanec jeřába bílého
- těžké odtrhnout zrak , za zhlédnutí stojí i květnový sameček [irbise/irbise/NNNS2-----A-----](#) či asi o měsíc mladší dvojčata vzácných levhartů mandžuských .
- nedočkavci . Těm úplně malým nešlo ani tak o malé [irbise/irbise/NNNS4-----A-----](#) , jak se také levhartům sněžným říká , ale především
- . Ne snad , že by Francouzi ztratili o našeho [irbise/irbise/NNNS4-----A-----](#) zájem , ale povolení k přesunu nedal francouzský veterinář ,
- natáčení : červenec 2016 Po stopách : medvěda plavého a [irbise/irbise/NNNS1-----A-----](#) (levhart sněžný) Doprovod : fotografka Magdaléna Staňková Očima
- Jihlavě se ráno na auto nakládala ručně . A tak [irbise/irbise/NNNS4-----A-----](#) čekala znovu dálnice a cesta zpět do Jihlavy , a
- dospělosti odchovat nepodařilo . Až vloni v dubnu se mláďata [irbise/irbise/NNNS2-----A-----](#) narodila v Jihlavě . Byla to trojčátka , tři samičky
- , se 20 . června narodil sameček levharta sněžného - [irbise/irbise/NNNS7-----A-----](#) . Mláďata perských levhartů se narodila jedenáctileté matce Shiwě ,
- se musí nejprve trošku otrkat , “ okomentovala stydlivost malého [irbise/irbise/NNNS2-----A-----](#) ředitelka zoologické zahrady Eliška Kubíková . Armin se narodil 10
- jejich přirozeném prostředí . Ať už jde o ladné pohyby [irbise/irbise/NNNS2-----A-----](#) , vzácné horské kočkovité šelmy , vznešený tanec jeřába bílého

Závěr

- Běžná opozice flektivních typů / vzorů v češtině neplatí u typu *píseň/kost* a *moře/kuře*.
- Přesto se lze při sledování rozdílů mezi oběma typy opřít o zakončení (finálu, finální skupinu) kmene analyzovaného substantiva.
- Forma v zakončení kmene – sufix, zakončení typické pro přejaté, cizí slovo.
- Tzv. obojetné souhlásky a příslušnost k flektivnímu typu.

Tabulka vzor – dotaz pro vyhledání lemmat skloňovaných podle vzoru

předseda	lemma=.*a & tag=NNM.*
soudce	lemma=.*[eě] & tag=NNM.*
žena	lemma=.*a & tag=NNF.*
růže	lemma=.*[eě] & tag=NNF.*
město	lemma=.*o & tag=NNN.*
stavení	lemma=.*í & tag=NNN.*

Tabulka vzor – dotaz pro vyhledání lemmat skloňovaných podle vzoru

píseň	lemma=.*e[ňv] & tag=NNF*
kost	lemma=.*[oe]st & tag=NNF.*
moře	lemma=.*(iště ce [bpfvmdtn]e [aáil]le) & tag=NNN.*
kuře	lemma=.*[bpfvmdtn]ě & tag=NNN.*

K čemu může uvedené cvičení sloužit?

- Vzor= pravidelné tvoření tvarů.
- Upřesněné znalosti o formálních vlastnostech jazykových jednotek mohou napomoci při formulaci pravidel flexe.

Úkol na 17.3. 2021

- Popiš postup vyhledávání substantiv skloňovaných podle vzorů *pán/muž*.
- Všímej si, jak se chovají obojetné souhlásky [*bfmpvlsz*].
- Lze mezi obojetnými souhláskami najít nějakou skupinu, která by byla typickým zakončením pouze tvrdých vzorů?
- Existují nějaké postupy, jak formálně odlišit maskulina zakončená na obojetné souhlásky, které se mohou vyskytovat v zakončení maskulin obou vzorů?